

Utlåtande 2018: RI (Dnr 106-625/2017)

Brottsförebyggande åtgärder i skolan

Motion (2017:24) av Cecilia Brinck och Andrea Ström (båda M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

Cecilia Brinck och Andrea Ström (båda M) föreslår i en motion till kommunfullmäktige brottsförebyggande åtgärder i skolan. De lyfter att skolan är den viktigaste arenan för att arbeta förebyggande mot kriminalitet och förhindra att barn och unga hamnar i en kriminell livsstil. Därför behöver rätt insatser erbjudas barn och unga i riskzon för kriminalitet i ett tidigt skede. Motionärerna framhäver att detta är extra viktigt i stadens mer utsatta områden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Polisen Stockholms län.

Stadsledningskontoret anser att staden erbjuder konkreta insatser för barn och unga i riskzon som bygger på samverkan mellan förvaltningar och myndigheter.

Socialnämnden anser att stärkt samverkan mellan både externa och interna aktörer i staden är viktigt i det förebyggande arbetet mot utanförskap och kriminalitet.

Utbildningsnämnden anser att flera insatser redan görs i skolan för att förebygga utanförskap och trygga miljön för barn och elever både på nationell och kommunal nivå.

Farsta stadsdelsnämnd anser att insatser och olika former av samarbete mellan myndigheter måste anpassas efter lokala förhållanden och förutsättningar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att det är av stor vikt att arbeta med tidiga sociala insatser för att förhindra kriminalitet och utanförskap.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att är viktigt att tidigt vidta åtgärder för att förebygga att barn och unga dras in i en kriminell livsstil.

Polisen Stockholms län anser att om samverkan ska fungera effektivt och för att barn och unga inte ska hamna mellan stolarna är det viktigt att ansvarsfördelningen mellan berörda aktörer är tydlig.

Mina synpunkter

Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn i barns och ungas liv för att motverka kriminalitet eller andra destruktiva livssituationer. Forskningen visar att det sociala kontraktet skapas redan i förskolan och att de barn som fått ta del av förskolans pedagogik har bättre förutsättningar att klara sig både i skolan och i livet i stort. Som samtliga remissinstanser lyfter fram, pågår redan idag ett antal samverkansprojekt mellan berörda nämnder, myndigheter och skolan för att förebygga och motverka risken för att unga dras in i en kriminell livsstil. Sedan år 2017 arbetar vi med programmet Mentorerna i våldsprevention – MVP. Vi har även utökat samverkan mellan skolan och socialtjänsten för att fler elever ska nås. I 2018 års budget satsar vi på fler fältassistenter för att särskilt nå de yngre ungdomarna för att kunna göra tidigare åtgärder. Som skolborgarråd välkomnar jag dessa insatser och verkar för att fler samarbeten, som utifrån forskning och erfarenhet har bevisats ha en god effekt, ska etableras. Det är tydligt att de bästa samarbetena och insatserna uppstår och utvecklas lokalt på skolan och inom de berörda stadsdelsnämnderna. Som Polisen påpekar varierar behoven och problembilden. De med lokalkännedom – däribland rektor, socialsekreterare och områdespolis har bäst förutsättningar att bedöma vilka insatser som är viktigast på den enskilda skolan.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:24) av Cecilia Brinck och Andrea Ström (båda M) om brottsförebyggande åtgärder i skolan bifalls.
2. Därutöver anförts följande.

När skolinspektionen genomförde en enkätundersökning bland alla landets niondeklassare tidigt år 2017 visade den tydligt att trygghet är vad som efterfrågas. 15 procent, det vill säga 12 000 elever känner sig inte trygga. Det är siffror vi måste ta på allvar för att säkra barns skolgång. Att skola, socialtjänst och polis har en nära dialog är avgörande för att bygga långsiktig trygghet i bostadsområden och på skolgårdar.

Att möta barn och unga som av olika anledningar har det tufft redan i skolan måste vara en prioriterad uppgift för socialtjänsten. Genom Pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst (PPSS) som startade under Alliansens tid tog vi ett stort steg närmare att fånga upp och stötta de barn som behöver hjälp. Vi vet att det bästa vaccinet mot social problematik är bra utbildning och en skola av hög kvalitet. Genom att nå elever med hög risk att inte klara skolan kan vi investera i deras framtid och vi vill fördjupa och utveckla det arbetet vidare. PPSS finns idag i åtta stadsdelar och ett arbete med att se över möjligheterna att permanenta verksamheten pågår, vilket är bra. Vi vill att socialsekreterare kan vara placerade på fler skolor i staden och på skolor som inte är kommunalt drivna. Socialtjänsten behöver finnas i de miljöer där barn och unga befinner sig, oavsett stadsdel.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Olle Burell

Ulrika Gunnarsson

Remissammanställning

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Cecilia Brinck och Andrea Ström (båda M) brottsförebyggande åtgärder i skolan.

I motionen framförs att skolan är den viktigaste arenan för att arbeta förebyggande mot kriminalitet och förhindra att barn och unga hamnar i en kriminell livsstil. För att höja förtroendet för rättsväsendet föreslås att polisen är mer närvarande på utsatta skolor. Vidare föreslås att skolan inför vittnesstödjare för att fler ungdomar som blir utsatta för brott eller vittnen till brott ska anmäla och våga vittna. Ytterligare ett förslag är att socialsekreterare placeras på de skolor där många orosanmälningar görs till socialtjänsten samt att en kartläggning genomförs gällande vilka tider och var på skolområdet som våld förekommer.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Polisen Stockholms län.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att skolan är en viktig skyddsfaktor i barn och ungas liv för att motverka kriminalitet eller andra destruktiva livssituationer. En likvärdig skola är grunden för alla barns trygghet och utveckling. För att tidigt upptäcka och ge stöd till barn i riskzon för kriminalitet är en välfungerande samverkan mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamheter, polis och andra nyckelaktörer av yttersta vikt. I staden erbjuds konkreta insatser för barn och unga i riskzon som bygger på samverkan.

Sedan 2013 pågår pilotprojekt samverkan skola och socialtjänst (PPSS) med 8 stadsdelsförvaltningar och 20 grundskolor. Arbetet bedrivs genom att socialtjänsten har personal på skolorna som i tidigt skede och i samverkan med elevhälsan fångar upp elever med hög frånvaro och låg måluppfyllelse. Målet är att fler elever ska gå ut grundskolan med gymnasiebehörighet.

För att tidigt och samlat kunna erbjuda koordinerade insatser när en elev visar på flera riskfaktorer kan skola, socialtjänst och landsting vid behov tillsammans med

eleven och föräldrar arbeta fram en samordnad individuell plan (SIP). Där nedtecknas ansvarsfördelningen samt ordningen som insatserna planeras.

Ett våldsförebyggande arbete har påbörjats på ett antal skolor i staden i samverkan med flertalet stadsdelsförvaltningar utifrån utbildningsprogrammet Mentors in Violence Prevention (MVP). I programmet utbildas lärare och elever att agera då de blir åskådare till olika situationer där våld eller kränkningar utövas.

Människan bakom uniformen (MBU) Järva är ett samarbete mellan Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, polis, brandförsvaret och ambulanssjukvård. Syftet är att skapa dialog och bättre relationer mellan ungdomar och professionella i uniformsyrken genom ett antal utbildningstillfällen med konkreta övningar.

Lokalt i stadsdelsförvaltningarna finns samverkansgrupper som består av socialtjänst, fält- och fritidsverksamheter, skola och polis där exempelvis trygghetsskapande åtgärder lyfts fram. Ibland är dessa samverkansgrupper kopplade till de lokala brottsförebyggande råden, som finns i alla stadens stadsdelsförvaltningar. I lokala Brå diskuteras det samordnade brottsförebyggande arbetet lokalt utifrån samlade resurser och den lokala problembilden som kartläggs och uppdateras kontinuerligt.

Polisen har särskilda områdespoliser lokalt med uppdrag att skapa relationer och föra dialog med invånare i syfte att förebygga brott och bidra till trygghet. Detta arbete sker i nära samverkan med kommunala verksamheter och andra aktörer, där skolan är en central samverkanspart för att tidigt fånga upp unga i riskzonen för kriminalitet. Stadsledningskontoret vill understryka att nå ökad tilltro för myndigheter i utsatta områden är ett gemensamt arbete och polisens närvaro och dialog med unga på skolor eller i anslutning till ungdomsgårdar är en viktig del i det arbetet. Former och platser för detta behöver dock utgå ifrån lokala förutsättningar och behov.

Socialförvaltningens verksamhet Stödcentrum, en del av Framtid Stockholm, har socialsekreterare placerade på polisstationer inom samtliga tre polisområden. Här kan unga mellan 12-21 år som utsatts för brott eller blivit vittne till brott få rådgivning, samtalsstöd samt praktisk hjälp i kontakten med polis, åklagare och försäkringsbolag. Anhöriga erbjuds också stöd och hjälp.

Gällande förslaget om att identifiera så kallade hotspots ryms det inom ramen för skolornas arbete mot kränkande behandling. I det arbetet ska varje skola årligen kartlägga eventuella brister som finns gällande tryggheten och ange de platser där arbetet behöver förbättras. Detta dokumenteras och följs upp. Arbetet innebär kunskap om otrygga platser på skolans område och utifrån detta kan skolan besluta om att öka vuxennärvaro på aktuella platser under vissa delar av skoldagen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Cecilia Brinck m. fl. (M) motion om brottsförebyggande åtgärder anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Reservation anfördes av Andréa Ström m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 juni 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen delar motionärernas uppfattning att skolan är en av flera viktiga arenor för det brottsförebyggande arbetet.

Socialförvaltningen anser att stärkt samverkan mellan både externa och interna aktörer i staden är viktigt i det förebyggande arbetet mot utanförskap och kriminalitet. Av de fyra yrkanden som motionärerna ställer har socialförvaltningen rådighet över ett.

Förslaget om att placera socialsekreterare på utsatta skolor rör socialförvaltningens verksamhetsområde. Socialförvaltningen är projektansvarig för ett pågående pilotprojekt mellan de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarna och skolor i områdena. Projektet går under namnet Pilot Projekt samverkan Skola Socialtjänst (PPSS).

En välfungerande skolgång är en viktig skyddsfaktor i syfte att förebygga problembeteenden. Syftet med PPSS är att öka skolnärvaro och måluppfyllelse för de elever som deltar i projektet. I detta är samarbetet med föräldrarna en viktig del. Med detta följer också en förstärkt samverkan mellan stadsdelsförvaltning och skola som ökar förutsättningar för eleverna att klara sin skolgång och uppnå kunskapsmålen. Pilotprojekten har utformats utifrån lokala förutsättningar och behov. Gemensamt för projekten är samarbetet mellan olika samverkanspartners, där SIP (samordnad individuell plan) används i syfte att samordna insatserna utifrån barnets behov.

Socialförvaltningen anser att PPSS uppfyller motionärernas önskemål. Projektet ger möjlighet att förstärka samarbetet mellan skolan och socialtjänsterna i arbetet med tidiga insatser för att förebygga utanförskap och kriminalitet.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 följande.

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Lotta Edholm m.fl. (alla L) och Cecilia Brinck m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Christian Carlsson (KD) som hänvisade till reservation anförd av Liberalerna och Moderaterna.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen håller med om att det är problematiskt att vissa områden i Stockholms stad är socioekonomiskt belastade och att tidiga insatser är viktiga.

Förvaltningen anser dock att flera insatser redan görs i skolan för att förebygga utanförskap och trygga miljön för barn och elever både på nationell- och kommunal nivå.

Det är utbildningsförvaltningens erfarenhet att ett samarbete med polisen redan sker. Ett konkret exempel är arbetet i de sociala insatsgrupper som finns i utsatta områden. Syftet med sociala insatsgrupper är att hjälpa ungdomar att bryta en kriminell livsstil. Arbetet sker i samarbete mellan olika verksamheter som kan ge hjälp och stöd för en bättre framtid. Socialtjänsten leder arbetet i samverkan med bland annat polisen och skolan.

Ett projekt pågår i staden, Trygghet Järva, där en operativ samordnare vid stadsledningskontoret leder arbetet. Bland annat har de brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder insatser som görs i Järva kartlagts.

Utbildningsförvaltningen har deltagit i referensgruppsmöten i detta arbete. Ett flertal förebyggande insatser görs, till exempel en insats som heter MBU – Människan bakom uniformen. Ungdomar får genom insatsen möjlighet att lära känna poliser, brandmän och ambulanspersonal vid ett antal träffar under en termin.

Utbildningsförvaltningen har tagit fram en reviderad handlingsplan mot våldsbejakande extremism, som innehåller ett antal konkreta åtgärder, och som biläggs tertialrapport 2. Av utbildningsnämndens verksamhetsplanering framgår också att nämnden, i samarbete med kommunstyrelsen, ska driva ett våldspreventivt arbete i skolan, till exempel utifrån utbildningsprogrammet Mentors in Violence Prevention (MVP). Flera av stadens grundskolor i utsatta områden deltar i det våldspreventiva programmet MVP, vilket sker i samarbete med socialtjänsten i respektive stadsdel. En samordning av arbetet med MVP sker också via stadsledningskontoret, som anordnar workshops med representanter för utbildningsförvaltningen, socialtjänsten och polisen för utbyte av erfarenheter av arbete med våldsprevention i skolan. Även insatser och utbildning mot hedersrelaterat våld kommer att ske under läsåret. För ungdomar och skolpersonal i Stockholms län finns resurscentrumet Origo. Origo kommer, till att börja med, utbilda elevhälsans personal samt rektorer och lärare om hedersrelaterat förtryck och våld.

Vidare har förvaltningen arbetat med att lyfta elevhälsans främjande arbete på olika sätt. I skolornas arbete mot kränkande behandling ska varje skola, varje år, kartlägga vilka problem man har med tryggheten på skolan och var. Detta ska

dokumenteras och åtgärdas. Många skolor har därför en bra kunskap om var det händer saker på skolans område och har ökat vuxennärvaron vid dessa platser under den tid eleverna befinner sig där under skoldagen.

Det finns också ett stödmaterial för samverkan mellan stadsdelsnämndernas verksamheter och skolan som beslutades i utbildningsnämnden och i socialnämnden i juni 2015. I detta material finns bland annat ett avsnitt om anmälan till socialtjänsten från förskola, skola, fritidshem/ korttidstillsyn (KTT). För att uppmärksamma barns och elevers behov fortsätter samverkan enligt lokala så kallade BUS-överenskommelser mellan skolan, socialtjänsten och landstinget, och enligt lokala samverkansöverenskommelser mellan skolan och stadsdelsförvaltningarnas verksamheter.

Utbildningsförvaltningen anser att de insatser som redan görs, inom de områden där motionärerna föreslår uppdrag, är tillräckliga och att inga ytterligare för närvarande bör tillföras.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (alla M) enligt följande. Till förmån för vårt yrkande att nämnden skulle föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Att förebygga kriminalitet är ett angeläget ämne och frågan är hur och när skolan, socialtjänsten och polisen tillsammans ska arbeta med förebyggande åtgärder för att motverka kriminalitet och brott bland ungdomar.

Förvaltningen anser att insatser och olika former av samarbete mellan myndigheter måste anpassas efter lokala förhållanden och förutsättningar. I Farsta finns idag ett utvecklat samarbete mellan socialtjänst, skola, polis och fritid enligt den så kallade SSPF-modellen (skola–socialtjänst–polis–fritid). Parterna möts kontinuerligt och utbyter information och tar initiativ till gemensamma insatser gällande ungdomsgrupper och i vissa fall, med hänsyn till sekretessreglerna, även insatser gällande enskilda ungdomar som behöver stöd för att motverka ett kriminellt beteende.

Varje vecka finns även förvaltningens fältassistenter i skolan där de arbetar uppsökande och stöttande och tidigt kan fånga upp ungdomar som är i extra behov av stöd. Förvaltningen anser att det är en fungerande modell och ser inte behovet av att stadigt ha socialsekreterare placerade på skolorna.

Polisens närvaro i skolan är viktig, men förvaltningen ställer sig frågande till om polisen dagligen ska vara i skolan. Det bör i så fall handla om kortare perioder i samband med någon allvarlig händelse.

Angående frågan om kartläggning av var och när våld förekommer inom skolområdet är förvaltningens uppfattning att skolorna i regel har god kunskap om när våld förekommer på deras område och att de använder sig av denna kunskap för att genomföra insatser.

Att våga vittna är en angelägen fråga som behöver uppmärksammas på olika sätt. Dock har förvaltningen svårt att uttala sig om huruvida åtgärden att utbilda vittnesstödjare i skolan är relevant och om den går att genomföra.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Bo Arkelsten m.fl. (alla M) och Helen Jäderlund Eckardt (L), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Carina Franke (KD) och Bertil Pelland (C) som hänvisade till reservation anförd av Moderaterna och Liberalerna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas synpunkter att det är av stor vikt att arbeta med tidiga sociala insatser för att förhindra kriminalitet och utanförskap.

Staden arbetar idag med olika former av samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid i syfte att stärka tidiga sociala insatser. Sedan 2013 ingår flera skolor inom pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst - PPSS. Hittills har åtta stadsdelsförvaltningar och fler än 20 skolor deltagit. I Hässelby-Vällingby är syftet med PPSS att utveckla en fungerande samarbetsmodell mellan skola och socialtjänst, genomföra tidiga insatser i skolmiljön samt öka antalet elever som går ut grundskolan med gymnasiebehörighet. Inom ramen för projektet finns därför redan uppdraget med socionomer i skolmiljö.

Inom ramen för samverkansmodellen SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) och de lokala utvecklingsprogrammen pågår ett förebyggande arbete inom lokala samverkansgrupper. I Hässelby-Vällingby har förvaltningen gjort en översyn av det förebyggande arbetet med syfte att stärka och samordna det förebyggande arbetet för barn och unga. Som ett led i det arbetet har det bildats lokala arbetsgrupper i tre områden som definieras som särskilt utsatta. I dessa arbetsgrupper ingår representanter från skolan, polis, socialtjänst, fritid, kultur och idrott. Förvaltningen har även god samverkan med utsedda kontaktpoliser. Förvaltningen anser att skolor har god kännedom om och hur våld förekommer i skolan.

Likaså har fältassistenter god kännedom om platser som definieras som otrygga. Förvaltningen ställer sig därför positiv till att stärka det förebyggande arbetet i skol- och närmiljön genom att fortsätta arbetet i befintliga samverkansforum.

Förvaltningens arbete omfattar inte polisens bemanning på skolor och hänvisar därmed till polismyndigheten. Avseende att införa och utbilda vittnesstödjare har förvaltningen svårt att bedöma genomförbarheten och ansvarsfrågan.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 att remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt att tidigt vidta åtgärder för att förebygga att barn och unga dras in i en kriminell livsstil. Åtgärder som vidtas från skolans, socialtjänstens och polisens sida i form av förebyggande insatser behöver anpassas till lokala förhållanden och förutsättningar.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har en samverkansöverenskommelse som innebär att företrädare för socialtjänsten, förskole- och fritids-avdelningen, polisen och de kommunala skolorna inom stadsdelsområdet träffas en gång per halvår. Syftet med samverkan är att få en lägesbild över tryggheten, säkerheten och brottsligheten inom stadsdelsområdet och utifrån detta bedöma vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att komma tillrätta med de brister och problem som finns i området.

Inom stadsdelsområdet finns också en samverkan mellan socialtjänsten, fält- och fritidsverksamheten och polisen. Företrädare för dessa verksamheter träffas en gång per månad och även inför storhelger för att se vilka resurser som behövs för att förebygga och förhindra oroligheter och brott.

Fält- och fritidsverksamheten arbetar ständigt både förebyggande och uppsökande för i ett tidigt skede fånga upp ungdomar som riskerar att fastna i en destruktiv livsstil med kriminalitet och droger.

Polisen har en viktig roll i det förebyggande och uppsökande arbetet bland

ungdomar. Frågan är om polisen har tillräckliga resurser för att, som föreslås i motionen, placeras ut på utsatta skolor.

Som Cecilia Brinck och Andrea Ström framhåller är det brott som inte blir uppkärlade på grund av ungdomar inte vågar vittna. Stockholms stad erbjuder redan idag stöd till brottsutsatta. Inom enheten Framtid Stockholm vid socialförvaltningen finns ett Stödcentrum dit personer mellan 12 och 21 år kan vända sig för rådgivning, samtalsstöd samt praktisk hjälp i kontakten med polis, åklagare och försäkringsbolag. Även vittnen till brott och ungdomar som är misstänkta för brott erbjuds stöd och rådgivning. Stödcentrum finns vid stadens samtliga polisområden.

Förvaltningen anser att, som Cecilia Brinck och Andrea Ström föreslår, införa och utbilda vittnesstödjare är en fråga för social-förvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Förvaltningen har inget att invända mot att socialnämnden får i uppdrag att placera socialsekreterare på utsatta skolor där det förekommer orosanmälningar.

När det gäller frågan om att kartlägga på vilka tider och platser våld sker på skolområden utgår förvaltningen från att de olika skolorna redan idag är väl medvetna om var och när det förekommer våld på skolområdet. Att öka vuxennärvaron på dessa platser kan vara ett sätt för att komma tillrätta med problemet men beroende på omfattningen av och vilken typ av våld det rör sig om kan även andra insatser behövas.

Polisen Stockholms län

Polisen Stockholms läns yttrande daterat den 22 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Polismyndigheten, som av Kommunstyrelsen i Stockholms Stad uppmanats att yttra sig över motion av Cecilia Brinck (M) och Andrea Ström (M) om brottsförebyggande åtgärder i skolan, lämnar följande synpunkter.

Ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete bland barn och unga kräver att berörda samhällsaktörer och vuxenvärlden arbetar tillsammans för att tidigt identifiera och upptäcka barn och unga som befaras anamma en kriminell livsstil eller redan är där. Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och andra berörda aktörer är en avgörande faktor för ett effektivt brottsförebyggande arbete bland barn och unga. Varje profession har sedan ett ansvar för att planera och genomföra sin verksamhet i enlighet med sitt respektive uppdrag för att uppnå önskat resultat. För att samverkan ska fungera effektivt och för att barn och unga inte ska hamna mellan stolarna är det också viktigt att ansvarsfördelningen mellan berörda aktörer är tydlig. Ett exempel på en sådan samverkansmodell är Sociala insatsgrupper (SIG) som finns på många platser i landet, bland annat i vissa delar av Stockholms Stad.

Det finns många fördelar med att polisen har en kunskap på individnivå om barn och unga som är i riskzonen för att anamma en kriminell livsstil och det är också

viktigt att ha god kännedom om vuxna personer i deras närhet - inte minst vid utredning av brott. Att det i lokalområdet finns tillräckligt många poliser som arbetar brottsförebyggande är därför av stor vikt. Det ankommer sedan på respektive lokalpolisområde att utifrån sin specifika problembild rikta insatserna för att uppnå största möjliga effekt.

Polisregion Stockholm har under sommaren 2017 tillsatt områdespoliser vid samtliga lokalpolisområden. Dessa ska arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån en framtagen problembild. Här är närvaro i skolmiljö och kontakt med skolpersonal och elever en naturlig del i arbetet.

Att öka den polisiära närvaron på skolor kan vara ett sätt för polisen att närma sig barn och unga och skapa förtroende men det finns också andra sätt. Det måste ytterst vara upp till respektive lokalpolisområde att utifrån den lokala problembilden styra polisresurserna.

Att det kan finnas en rädsla bland barn och unga för att vittna i en utredning om brott är väl känt. En åtgärd för att minska denna rädsla skulle kunna vara att införa vittnesstödjare på skolor.

Polismyndigheten har inte heller något emot att socialsekreterare placeras på utsatta skolor, om socialnämnden kommer fram till att det är ett bra och effektivt sätt att minska utanförskap och fånga upp barn och unga som befaras anamma en kriminell livsstil.

Polismyndigheten ser så klart positivt på att berörda nämnder kartlägger på vilka tider och platser våld sker på skolområden och att vuxennärvaron på dessa platser ökar.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Andréa Ström m.fl. (alla M) enligt följande.

Att motion (2017:24) från Cecilia Brinck (M) och Andrea Ström (M) om brottsförebyggande åtgärder i skolan bifalls.

Att därutöver anföra:

När skolinspektionen genomförde en enkätundersökning bland alla landets niondeklassare tidigare i år visade den tydligt att trygghet är vad som efterfrågas. 15 procent, det vill säga 12 000 elever känner sig inte trygga och det är siffror vi måste ta på allvar för att säkra barns skolgång. Att skola, socialtjänst och polis har en nära dialog är avgörande för att bygga långsiktig trygghet i bostadsområden och på skolgårdar.

Att möta barn och unga som av olika anledningar har det tufft redan i skolan måste vara en prioriterad uppgift för socialtjänsten. Genom Pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst (PPSS) som startade under Alliansens tid tog vi ett stort steg närmare att fånga upp och stötta de barn som behöver hjälp. Vi vet att det bästa vaccinet mot social problematik är bra utbildning. Genom att nå elever med hög risk att inte klara skolan kan vi investera i deras framtid och vi vill fördjupa och utveckla det arbetet vidare. PPSS finns idag i åtta stadsdelar och ett arbete med att se över möjligheterna att permanenta verksamheten pågår, vilket är bra. Vi vill att socialsekreterare kan vara placerade på fler skolor i staden och på skolor som inte är kommunalt drivna. Socialtjänsten behöver finnas i de miljöer när barn och unga befinner sig, oavsett stadsdel.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Lotta Edholm m.fl. (alla L) och Cecilia Brinck m.fl. (alla M) enligt följande.

Se under socialnämnden.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Bo Arkelsten m.fl. (alla M) och Helen Jäderlund Eckhart (L) enligt följande.

Motionens intention är att öka det förebyggande arbetet i skolan vilket till viss del redan har gjorts i vår stadsdel. I förvaltningens svar finns ett samtyckande i de flesta

yrkanden, utom just polisnärvaron i skolor och råd. Detta visar att motionen ligger rätt i tiden för vår stadsdel, vilket gör att förvaltningen gott och väl kunde bifallit den.